

IZJAVA ZA JAVNOST- gradivo za novinarje

Vlada je 11.9.2025 sprejela pobudo za institucionalno preoblikovanje načina izvajanja gospodarskih javnih služb na področju voda in vodne infrastrukture. Gre za korenit poseg v organizacijo sektorja upravljanja voda, ki je bil v obdobju po poplavah izpostavljen velikim obremenitvam in odgovornostim.

Voda je ključen naravni vir, hkrati pa tudi ogroža človeka, zato je upravljanje voda zelo kompleksno ter mnogokrat konfliktno in je potreben celostni pristop upravljanja z vključevanjem različnih disciplin in sektorjev. Urejanje voda ne zajema zgolj varstvo človeka in njegovega premoženja pred škodljivim delovanjem voda, vendar tudi ohranjanje in uravnavanje vodnih količin (tudi količin pitne vode) ter vzdrževanje voda ter gradnjo vodne infrastrukture namenjene urejanju voda, ki se odražajo tako v investicijah (izvajanje in upravljanje naložb), kot tudi rednim delovanjem gospodarskih javnih služb.

Da bi bil rezultat reorganizacije celovit, stabilen in učinkovit sistem urejanja voda, je potrebno predvsem izvesti:

- Kritično in detajlno analizo delovanja obstoječih institucij in procesov, ki jih izvajajo, in so v državi odgovorna za posamezne vidike upravljanja voda, tako z vidika načrtovanja, kot tudi izvedbe ukrepov in nadzora z jasnim uvidom (analiza vrzeli).
- Na podlagi analize pripraviti program preoblikovanja obstoječih institucij in procesov z opredelitvijo virov (kadrovskih, finančnih, časovnih).
- Izvesti razpravo o načinu vključevanja javnosti v procese odločanja (Aarhuška konvencija) in nadzora nad upravljanjem voda – vzpostavitev sistema vodne demokracije.
- Jasno načrtovanje javnih sredstev za vse elemente upravljanja voda ter nadzor nad porabo sredstev s ciljem optimalne izvedbe na terenu v korist vseh državljanov.
- Opredeliti jasno vizijo strukturo, ki bo primerna za izzive v prihodnosti pri upravljanju voda, ki vključuje tako prihajajočo zakonodajo EU, kot tudi prilagajanje na podnebne spremembe.

Smatramo, da so izzivi sektorja upravljanja voda številni: pomanjkanje kadrov, ne-vključevanje deležnikov, pripravljenost na paleto podnebno pogojenih sprememb, inšpekcijski nadzori na terenu za izvrševanje zakonodaje. Zato problema v osnovi ne rešuje le enostavna reorganizacija obstoječa modela upravljanja.

Poudarjamo pomen upravljanja voda, ki mora zagotavljati dolgoročno varstvo pred vsemi naravnimi pojavi visoke intenzitete (ne le poplave, tudi suše), kar zmore le celovita politika in ustrezno organizirana skupnost. Bojimo se, da je trenutni predlog korak v neznano in lahko prinaša znatna tveganja.

Društvo Globalno partnerstvo za vodo Slovenija zato organizira **javni strokovni posvet, ki bo potekal v sredo, 12. novembra 2025 od 13:00 do 16:00 ure v prostorih Mestne knjižnice Ljubljana (Enota Bežigrad, Einspielerjeva ulica 1, Ljubljana).**

Novinarska konferenca bo potekala na isti dan ob 13:00, na voljo za vprašanja bodo:

- Dr. Barbara Čenčur Curk, GWP Slovenija in UL NTF, barbara.cencur@ntf.uni-lj.si, 041 689 562
- Dr. Primož Banovec, Inštitut za vodarstvo in UL FGG, primoz.banovec@fgg.uni-lj.si, 041 696 637
- Dr. Andrej Lukšič, Inštitut za ekologijo in UL FDV, andrej.luksic@fdv.uni-lj.si, 041 400 755
- Dr. Pavle Gantar, SDZV, Pavel.Gantar@siol.net, 040 261 050